

VATTENFALLS VETERANER I STOCKHOLM 25 ÅR

Från starten 19 maj 1992....

....till dagens aktiviteter. Utflykt till Vaxholm 1 juni 2017

Prolog

Sammanställningen nedan är en bearbetning av ett material som jag tog fram som underlag till ett kåseri vid jubileumsfesten den 18 maj 2017 då föreningen firade sina första 25 år. Källorna utgörs av samtliga styrelseprotokoll 1992 – 2017 och Årsberättelserna för 1992 – 2016. Förhoppningsvis kan denna skrift både ge upphov till angenäma flash-backs hos medlemmarna och stimulera och ge inspiration till nuvarande och kommande styrelser inför framtida verksamhet.

Trevlig läsning, Stockholm 2017 11 07

Lars Jacobsson

Ordförande i Vattenfalls Veteraner i Stockholm

Hur det hela startade

När Vattenfall skulle bolagiseras 1992 var det mycket som skulle ändras. Tidigare hade det funnits ett mer eller mindre uttalat ansvar för linjen att ta hand om sina pensionärer. Men ett alternativ var att bilda en särskild förening för pensionärerna som, baserat på ekonomiskt och annat stöd från Vattenfall, kunde ordna olika aktiviteter och hålla kontakten med företaget. Det senare alternativet vann ledningens gillande och därför kunde man läsa följande i Räcksta Nytt i maj 1992:

Pensionärsförening bildad

Pensionärsföreningen "Vattenfalls veteraner i Räcksta" bildades förra tisdagen, 19 maj.

Trots det vackra försommarvädret samlades c:a 250 pensionärer i restaurangen för ett konstituerande sammanträde. Glädjen var påfallande när gamla kolleger åter träffades.

Personaldirektör **Curt Bergholtz-Widell** hälsade deltagarna välkomna och **Carl Arnlind** ledde mötet, vid vilket sedvanliga frågor behandlades. Mötet utsåg styrelse, antog stadgar och valde revisorer – varav en från företaget. Föreningen antog också en egen logotyp.

Den livliga diskussionen och den höga närvaron visade med vilken förväntan deltagarna såg fram mot en egen förening.

Den nya styrelsen har konstituerat sig enligt följande:

Carl Arnlind	ordförande
Karl-Gunnar Liberg	v. ordf.
Gun Andersson	kassör
Hans Tillberg	sekreterare
Rolf Johansson	klubbmästare
Rune Brorsson	ledamot
Bengt Olsson	suppleant
Clifford Pontusson	suppleant

Carl Arnlind välkomnade de många pensionerade vattenfallare som slutit upp till föreningens första möte.

Samtidigt med inbjudan till sammanträdet hade interimsstyrelsen sänt ut en enkät för att få synpunkter på verksamheten. Av de många svaren framgår, att föreningen bör ha en mycket bred verksamhet från kulturella aktiviteter till motion, utflykter och resor.

Idag har över 400 medlemmar anmält sig och tillströmningen fortsätter. De som ej nåtts av inbjudan kan ta kontakt med någon i styrelsen.

Styrelsens närmaste uppgift är att sätta igång arbetet i olika verksamhetsutskott. Utflykter planeras till Forsmark 14 och 15 september.

Efter att ordföranden avslutat mötet tackade **Nils Lind** den avgående interimsstyrelsen för ett förtjänstfullt arbete.

HANS TILLBERG

Det var full fart redan från det första året med 15-talet aktiviteter. Den första programpunkten var en dagsutflykt till Forsmark som blev så populär att den fick dubbleras. Totalt deltog 200 medlemmar i Forsmarksresorna. Nedan återfinns ett referat från föreningens första Månadsmöte:

Lennart Lundberg var premiärtalare i veteranernas mötesserie.

Veteraners första månadsträff

Vattenfalls veteraner satsar på månads-träffar under hösten. Vid premiärträffen förra veckan talade vvd **Lennart Lundberg** om Vattenfall och framtiden.

Föreningens ordförande **Carl Arn-lind** hälsade deltagarna välkomna och klubbmästaren **Rolf Johansson** redogjorde för höstens program.

Lennart Lundberg redogjorde för utvecklingen på den europeiska och den svenska elmarknaden och konsekvenserna för Vattenfall. Efter sitt anförande fick han blommor av föreningens sekreterare **Gun Andersson**.

Ett 70-tal f.d. vattenfallare hade infunnit sig, vilket arrangörerna ansåg som en bra uppslutning, särskilt som man nyligen arrangerat en större utflykt till Forsmark.

Här följer några noteringar om hur utvecklingen av föreningen har varit.

Vem kunde bli medlem?

Ursprungligen hette föreningen "Vattenfalls Veteraner i Råcksta". Man släppte inte ens in Vattenfallare som arbetat i Hässelby. Men när Hässelbypersonalen flyttade in i Råcksta 1994 fick de bli medlemmar. Då ville föreningen ha mer pengar från Vattenfall men det fick man inte.

Make till medlem nekades 1996 medlemskap trots att han varit anställd i Vattenfall men inte i Råcksta.

1997 avslogs en ansökan från en medarbetare som varit anställd på Vattenfall 1936 – 62, dock inte i Råcksta.

1999 inbjöds Svenska Kraftnäts (SvK) pensionärer att bli medlemmar i Veteranerna i Råcksta. Från 2000 skickade Veteranerna en räkning på 400 kronor till SvK för varje SvK-pensionär som var medlem i Veteranerna i Råcksta. Detta pågår till och med 2010.

En namnändring genomfördes 2003, från "Vattenfalls Veteraner i Råcksta" till "Vattenfalls Veteraner i Stockholm". En motion på Föreningsstämman om namnändring till "Vattenfalls Veteraner i Stor-Stockholm" avslogs.

2014 kommer styrelsen överens med SKB:s VD att SKB:s pensionärer får erbjudande om att komma med i Vattenfalls Veteraner.

2010 godkänner Styrelsen medlemskap för personer som varit anställda i Stockholm men flyttat från orten

I dagsläget är villkoren mer inkluderande. Enligt stadgarna gäller att "Medlemskap i föreningen beviljas, efter ansökan, varje pensionär som någon gång i sitt yrkesliv arbetat i Vattenfall inklusive dess dotter- och intressebolag".

Rekrytering av nya medlemmar

Olika styrelser har genom åren haft olika problem med att få uppgifter från Vattenfall om pensioneringar. 1996 beslöt styrelsen att kontakta alla personalchefer i olika bolag för att få rapporter om vilka medarbetare som gått i pension. Det verkar ha fungerat hyfsat. 2004 fick styrelsen uppgifter om nya pensionärer från personalsektionen när det gäller bolag i Råcksta. Föreningen kan också marknadsföra sig på de pensionärskurser som Vattenfall ordnar. Men redan 2006 måste ordföranden skriva på nytt till Vattenfall för att få informationen om nya pensionärer att fungera. Nästa år, 2007, meddelade Vattenfall att man kommer att lämna uppgifter om nya pensionärer fyra gånger per år. Men en bit in på 2010-talet blev det problem med Personuppgiftslagen, PUL. Så nu för tiden får Veteranföreningarna inga uppgifter alls om vilka som blivit pensionärer. I stället skickar Vattenfall två gånger per år ut en informationsbroschyr om Veteranernas verksamhet i olika delar av landet till alla nyblivna pensionärer.

Oavsett variationerna i möjligheterna att rekrytera nya medlemmar har medlemsantalet under alla 25 åren varit tämligen konstant och rört sig kring 500 personer.

Hur har föreningen kommunicerat med medlemmarna?

1993 och 1994 var "Råcksta Nytt" en oslagbar informationskanal. Förutom att den delades ut till alla anställda i Råcksta så skickades den även till alla Råckstapensionärer.

Veteranföreningen var en flitig medarbetare i tidningen. Men i den nya tidningen "Insikt" fanns ingen plats för Veteranerna.

2001 funderar styrelsen på en egen hemsida, men bara 20 medlemmar är intresserade. Vattenfall är inte heller intresserat av att hjälpa till att utveckla en hemsida för Veteranerna kopplad till Vattenfalls intranät. 2004 är dock en egen hemsida under utarbetande. Den är klar 2005. 2010 ägnas mycket arbete åt att utveckla hemsidan. Denna hemsida används fortfarande. Även om den kan ge ett ålderdomligt intryck så fungerar den som den ska. Hemsidan uppdateras snabbt med referat och bilder från genomförda aktiviteter och informerar om kommande program, styrelsens arbete och olika nyheter.

Till och med 2008 sker alla utskick till medlemmarna med vanlig post, även om hela 12 medlemmar redan år 2000 meddelat att de har e-postadress. 2009 var alltså första året styrelsen ordnade utskick med e-post. 200 medlemmar fick information den vägen, dvs 40 %. Andelen ökade till 50 % 2010 och 60 % 2012. 2017 ligger andelen som nås med e-post på drygt 80 %.

Denna utveckling säger också en del om den tekniska utvecklingen, mailens genomslag mm. Utskick med e-post sparar styrelsen enormt mycket arbete och sänker portokostnaden. Dessutom är det enkelt att "puffa" för olika aktiviteter, kommunicera nyheter etc.

Från starten använde föreningen en egen logga som Ateljén i Råcksta tagit fram. Men 2007 beslöt styrelsen att det är Vattenfalls logga som ska användas.

1992 – 2007

2007 - 2017

Varifrån kommer pengarna?

1993 fick Veteranföreningen i Stockholm 145.000 kronor från Vattenfall AB. Medlemsavgiften var 50 kronor för ca 500 medlemmar, dvs 25.000. Av de totala intäkterna på 170.000 kom alltså 85 % från Vattenfall och 15 % från medlemmarna. År 2015 var Vattenfalls bidrag 60.000 och 500 medlemmar betalade 200 kr var, dvs 100.000. Av de totala intäkterna på 160.000 kom alltså 38 % från Vattenfall och 62 % från medlemmarna. En stor omsvängning som också påverkat föreningens möjligheter att subventionera olika aktiviteter.

Stödet från Vattenfall var under perioden 1996 – 2012 rätt konstant, det varierade mellan 180.000 – 230.000 kr per år. 2013 sänktes Vattenfalls stöd från 184.000 till 92.000 dvs en halvering. En motsvarande kraftig sänkning ägde rum 2015, från 82.000 till 60.000. Vattenfalls kärva ekonomiska läge är givetvis bakgrunden till nerskärningarna.

Medlemsavgiften var från början 50 kr per år. 1995 höjdes den till 100 kr, 2007 till 150 kr och 2013 till nuvarande 200 kronor.

2002 diskuterade Föreningsstämman frågan om höjd medlemsavgift men förslaget avlogs pga risken att tappa medlemmar. I stället öppnades en möjlighet att ge frivilliga bidrag. Dessa uppgick efter 14 månader till 740 kronor vilket inte hjälpte upp situationen särskilt mycket.

Alla dessa aktiviteter

När man ser alla aktiviteter som erbjudits Veteranerna genom åren, så kan man undra om det återstår några besöksmål i Stockholm med omnejd. Med 10 – 15 aktiviteter per år, förutom resorna med övernattning, betyder det att 250 – 375 studiebesök, vandringar etc har genomförts. Veteranerna har blivit alltmer spränglärda.

Vissa studiebesök har återkommit ett par, tre gånger, t ex Liljevalchs Vårsalong, Solvalla, Bergianska, Älvkarleby, Uppsala m fl. Men i övrigt är det imponerande vilken mångfald och bredd det varit i studiebesöken.

Detsamma kan sägas om Månadsmötena. Förutom de regelbundet återkommande genomgångarna av VD så är det få föredragshållare som uppträtt två gånger. Även det vittnar om den fantasi som styrelserna haft.

Det enda som kanske verkar tjatigt är att Årsmötet med Föreningsstämman ägt rum på Nordiska Museet de senaste 8 åren. Men varför ändra på ett vinnande lag? "If it ain't broke, don't try to fix it"!

Vandring i Uppsala 19 oktober 2016

Deltagandet i olika aktiviteter

Antalet deltagande totalt i olika aktiviteter på ett år har varit uppe i 1.300 år 2004 och 1.500 2006. Det sjönk till 800 2013, dvs nästan en halvering jämfört med 2006, mycket på grund av flytten av Vattenfallkontoret till Solna. Men nu har det vänt och vi är uppe i drygt 1.000. Målet för 2017 är 1.050.

Vissa årsmöten har dragit mycket folk, t ex Årsmötena 1998 och 1999 som båda besöktes av 240 personer, dvs närmare hälften av alla medlemmar.

Julfesterna har också varit välbesökta, mellan 85 (2010) och 220 (1998) deltagare. Sommarfesten 2012, som avslutade Räckstaepoken, lockade 100 deltagare. Till den stora jubileumsfesten för att fira föreningens 25 år i maj 2017 hade 114 medlemmar infunnit sig.

De årliga föredragen av Vattenfalls Gd och VD:ar har också lockat många till ett Månadsmöte. Som mest över 120 personer (Carl-Erik Nyquist, Lars G Josefsson och Magnus Hall) som lägst 86 personer (Öystein Löseth).

Vissa saker är huggna i sten

Månadsmötena bestämdes redan 1992 till att vara sju stycken; januari, februari, april, maj, september, oktober och november. De skulle börja 14.30. Så ser det ut än i dag. Årsmötet med Föreningsstämma skulle äga rum i mars. Även i det fallet håller beslutet från 1992.

Gymnastiken har också funnits med hela tiden.

I början var VD med mer sporadiskt, 1995 och 1997. Men från 1999 har VD varit med varje år på ett Månadsmöte och berättat om företagets utveckling.

Carl-Erik Nyquist

Lars G Josefsson

Öystein Löseth

Magnus Hall

Kulturen i högsätet vid Årsmötena

Årsmötena med föreningsstämma har främst ägt rum på museer, men även andra fina lokaler har utnyttjats: Vasamuseet 1993, Naturhistoriska Riksmuseet (1994, 1995, 1997). Historiska museet 1996. Moderna Museet 1998 (240 deltagare!). Biografen Skandia 1999, (240 deltagare). Vid det tillfället avgick Torsten Törnell som ordförande och höll ett tal på 10 A4-sidor. Lennart Lundberg tog över stafettpinnen. Nalen 2000. Musikmuseet 2001. Konserthuset 2002 (Tioårsjubileum). Försvarshögskolan 2003. ABF-huset 2004. ABF-huset 2005 då Birgitta Dangården valdes till ny ordförande. ABF-huset 2006. Musikmuseet 2007 (15 årsjubileum). Oklar lokal 2008. Nordiska museet 2009 då Ingvar Spanne valdes till ny ordförande. Nordiska museet 2010 – 2017. 2014 valdes Lars Jacobsson till ordförande.

Kursverksamhet som dog ut

De första åren var det mycket kurser: Vardagsjuridik 20 timmar 1993. Släktforskning 1994 och 1995. Akvarellmålning 1994, 1996 och 1997. 1998 ombildas akvarellkursen till en kamratcirkel. Bridge och data studerades 1997. Datakurser på 15 timmar genomfördes 1998 och 1999. En Internetkurs fanns att tillgå 2003 och "Grundläggande datateknik" erbjöds 2004. Efter det verkar det inte ha funnits någon kursverksamhet eller studiecirkel i föreningens regi. En enkät 2014 visade också att intresset för studiecirkel var lågt-

Ett berest sällskap. Resor med övernattnig....

En stor del av styrelsens engagemang har gått åt till att organisera resor med övernattnig så gott som varje år. De har varit mycket uppskattade. När stödet från Vattenfall minskade 2013 blev det dock svårare att subventionera resandet.

Resor med övernattningar ("ön") har gjorts till:

- Ringhals/Göteborg 1994 (2 ön) 1994
- Lule Älv (2 ön) 1995
- Lule Älv (2 ön) och Indalsälven (2 ön) 1996.
- Trollhättan/Göteborg (2 ön) 1997
- Helsingfors/Tammerfors (2 ön) 1998
- Köpenhamn (2 ön) 1999
- Norge (3 ön) 2000
- Polen (4 ön) 2001
- Tyskland (4 ön) 2002
- Värmland (1 ön) och Mariehamn (1 ön) 2003.
- Bryssel och Brygge (3 ön), Forsmark och vallonbruken (1 ön) samt lyxkryssning till Tallinn (2 ön?) 2004.
- Island (4 ön), Lule älv (2 ön) 2005
- Lettland (3 ön), Bergslagen (1 ön), kryssning till Helsingfors (2 ön?) 2006
- Köpenhamn (3 ön), Uppland och Gästrikland (1 ön) 2007
- Tyskland (6 ön) 2008
- Dalhalla (1 ön) 2009
- Nederländerna/NUON (4 ön) 2010
- En Ålandsresa ställdes in pga för få deltagare 2011
- Skottland (4 ön) 2012
- --- 2013
- Finland (2 ön) 2014
- --- 2015
- Riga (2 ön) 2016
- Berlin (3 ön) 2017

Deltagarna i resan till Berlin i september 2017

Från skrivmaskin till Dropbox

Under Råckstatiden hade Veteranerna ett eget rum. Vid flytten till Arenastaden i Solna 2012 reducerades utrymmet till ett litet skåp utanför ett konferensrum. Styrelsens arbetsredskap speglar den tekniska utvecklingen. Föreningens sekreterare fick tillstånd att inköpa en skrivmaskin 1993. 1998 skulle man köpa en fax, men det blev billigare att hyra in sig på en befintlig fax i vattenfallkorridoren. 2004 köper styrelsen en egen dator för 10.257 kronor. Samma år köps en ny skrivare för 3.744. Utvecklingen går framåt och 2010 skrotar man sin skrivare och kopiator. Numera består hela maskinparken av en standard-PC som Vattenfall tillhandahåller. Vattenfall står även för ett mobilabonnemang, men den kanalen känns det vara på tiden att skrota.

Ett lyft sker 2015 när styrelsen organiserar en egen Dropbox för alla typer av dokument och bilder. Alla styrelsemedlemmar har alltså alltid tillgång till samma aktuella material.

Lite övrigt

1993 gjorde föreningens ordförande en hemställan till Carl-Erik Nyquist att Veteranerna skulle få köpa aktier i Vattenfall AB. VD:s svar blev att det kommer att kunna ske tidigast 1994. Veteranerna väntar fortfarande.....

1996 arrangerade föreningen "dans för mogen ungdom" till Vattenfalls orkester.

Inpasseringsrutinerna kärvade ibland på 90-talet. Mötena ägde rum i restaurangen, men Veteranerna fick inte längre samlas i entrén till A-huset för att sedan gå igenom den

underjordiska gången till restaurangen. I stället skulle man gå direkt till den ingång till restaurangen som fanns mot Bergslagsvägen. Men vid novembermötet 1997 öppnades inte den dörren 15 minuter före mötets början, som avtalat var. Veteranerna fick stå och vänta i snålblåsten och det blev ett väldans gny. Styrelsen behandlade frågan om inpassering vid flera tillfällen och efter möte med säkerhetsansvarig fick man så småningom, återigen, gå genom A-husets entré. Men dörren till gången till restaurangen var bara öppen 14.15 – 14.45 så det gällde att passa tiden. Utpassering skedde via restaurangens dörrar. Säkerhetskontrollen var viktig och svår att komma runt.

1998 konstaterades att kassören måste ha mycket kontanter med sig på resan till Finland, kreditkort accepterades nämligen inte överallt. Det känns skönt att detta inte längre är ett problem. Nu är det snarast så att man på en del ställen bara kan betala med kort, men inte med kontanter. Även det ett exempel på tidens gång.

Julfesten 2003 fick kritik för "dålig mat och dyr sprit".

En trogen tjänare i styrelsen var Lisa Lönnqvist som skrev protokoll från den 21 april 1993 till stämman 2009, dvs under 16 år. Men ännu mer imponerande är Gun Anderssons medverkan i föreningen. Hon var med i styrelsen redan från starten 1992 och blev på Föreningsstämman 2008 avtackad och utsedd till hedersmedlem. Gun är fortfarande med på våra styrelsemöten och aktiv i diskussionerna.

Epilog

Det var lite smått och gott från föreningens 25 första år. Nu är det bara att se fram emot nästa 25 år. Undrar vad det kommer att stå i den sammanfattning som görs vid 50-årsjubileet 2042?